

The background of the cover is a textured illustration. On the left, two red squirrels are on a brown tree trunk. One squirrel is sitting upright, looking towards the right, while the other is lying down next to it. To the right of the squirrels, a green nut with a yellowish-brown cap and a small face is shown. The background is a mix of green and brown washes.

Дмитро Череди́ченко

Хлопчик
Горі́хове
Зерня
і
ЛісоВи́чка

ББК 84.4УКР6

Ч-46

Художник Анастасія П'ятак

Хлопчик Горіхове Зерня і Лісовичка

Повість-казка

*...Коли, було, пролетить якась пташка, то через
туман промайне темний промінчик.*

*Як над самісінькою водою, то не страшно, низом
добрі пташки літають.*

А горою никає шуліка, чигає на здобич.

*Тоді на туман упаде широкий темний промінь і тихо
шугне од берега до берега.*

*Його найбільше боялися білчєнята, що жили
в просторому дуплі найбільшої верби.*

*Їхня мати цілий день їжу добуває, а їм — сиди
камінчиком, ані вийти, ані виглянути.*

Одне було виглянуло...

ISBN 978-966-406-026-1

©Дмитро Чередниченко, 2007

©Анастасія П'ятак, 2007

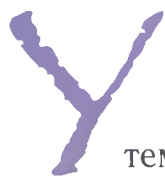
©ПВП «Задруга», 2007

Дмитро Чередниченко

Хлопчик
Горіхове
Зерня
Лісовичка

Повість-казка

темному лісі було собі озеро. Круг нього росли старезні дуби та верби. А над ним завжди стояв зелений туман і світився. Коли, було, прилетить якась пташка, то через туман промайне темний промінчик. Як над самісінькою водою, то не страшно, низом добрі пташки літають. А горою никає шуліка, чигає на здобич. Тоді на туман упаде широкий темний промінь і тихо шугне од берега до берега. Його найбільше боялися білчєнята, що жили в просторому дуплі найбільшої верби. Їхня мати цілий день їжу добуває, а їм — сиди камінчиком, ані вийти, ані виглянути. Одне було виглянуло, то й украв його шуліка. Так само тоді впав широкий темний промінь, і — білчєняти не стало. Тепер їх лишилося троє. Маленьких, рудєньких, пухнастих. Навіть мати дивувалася: такі малі, а вже такі пухнасті. Тримаяться вони тепер купки і бережуть одне одного.

Але сумно білченяттам самим у дуплі сидіти. Уже всяких ігор переграли, пісень переспівали. А й скільки вони тих пісень знають?

Матері ніколи їх навчати — ото тільки піснею заколисує.
Сумують білченята, аж похудли з нудьги.

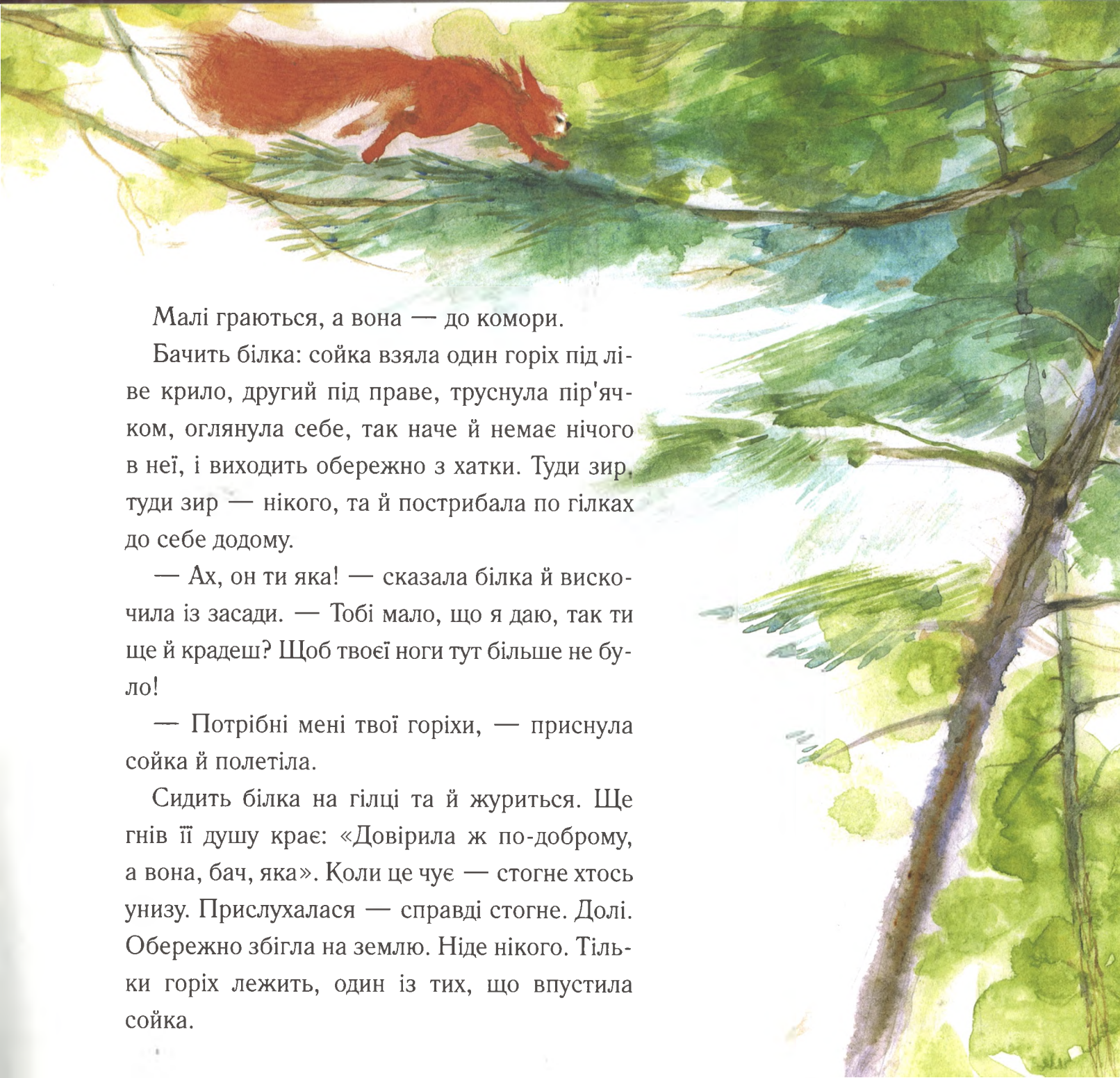
Хотіла мати найняти няньку для своїх діток, ніхто не зголошується. Стара сова не хоче над озером жити — сирості боїться, горлиця не хоче в дупло лізти, каже: якби це надворі. Як же надворі, коли тоді шуліка всіх дітей похапає. А чорної лелеки сама білка не схотіла: діти ще полякаються й уві сні жахатимуться. Горе тій матері та й годі.

Сидить вона перед хатою і журиться. «А може, сойку попросити, хай поглядить малят, поки хоч трохи підростуть, щоб можна було з ними в ліс виходити». Сойка таки розбитна — може й потанцювати і ким хоч заспівати. Та й собою гарненька. Побігла білка до неї — і та погодилась.

День чи два поняньчила сойка — білченята ожили, стали поправлятися. Усе ніби добре. Та помітила мати, що в коморі не стає горіхів. Оттакої! Де ж вони діваються? І взялася прислідити.

Вранці, як завжди, пішла на полювання, а згодом вернулася й засіла коло хати в гілках, що її й не видно було. Чує, сойка мовить білченятам:

— Ви трохи поспівайте, а я зараз прибіжу.

Малі граються, а вона — до комори.

Бачить білка: сойка взяла один горіх під ліве крило, другий під праве, труснула пір'ячком, оглянула себе, так наче й немає нічого в неї, і виходить обережно з хатки. Туди зир, туди зир — нікого, та й пострибала по гілках до себе додому.

— Ах, он ти яка! — сказала білка й вискочила із засади. — Тобі мало, що я даю, так ти ще й крадеш? Щоб твоєї ноги тут більше не було!

— Потрібні мені твої горіхи, — приснула сойка й полетіла.

Сидить білка на гілці та й журиться. Ще гнів її душу крає: «Довірила ж по-доброму, а вона, бач, яка». Коли це чує — стогне хтось унизу. Прислухалася — справді стогне. Долі. Обережно збігла на землю. Ніде нікого. Тільки горіх лежить, один із тих, що впустила сойка.

— Кому тут болить? — спитала білка.

— Ой, о-о-ой... мені, — обізвався горіх.

— Тобі?

— Мені.

— Все одно білченята мої тобою поснідають.

То й увесь біль минеться.

— Не лущ мене, білко. Я твоїх дітей доглядатиму.

— Ти?

— Я.

— Ти ж горіх. Як ти доглядатимеш?

— Я не горіх. Я Хлопчик Горіхове Зерня.

— Який же ти хлопчик, як у тебе ні очей, ні ніг, ні рук.

— Є в мене руки, ноги. Є в мене й очі.

— І ти мене бачиш?

— Бачу.

— А що я зараз роблю?

— Хвостиком ворушиш.

— А тепер?

— Лапкою умиваєшся.

— А чого ж я не бачу ні очей твоїх, ні ніг, ні рук?

— А мене не всякий побачить.

— А хто ж тебе може побачити?

— Той, хто нікому ще зла не вчинив. На-
приклад, твої діти.

— А я хіба кому зло чинила?

— Так.

— Ніколи в світі!

— А скільки моїх братиків живцем заїла?

— Ти ще скажеш, щоб я й мої діти з голоду гибіли або тріски гризли.

— Ні, я цього не скажу. Ті горіхи, що вже впали, можеш їсти скільки захочеш, живих тільки не чіпай. Бо їм дуже болить. О-о-ой... о-о-ой...

— Дуже забився?

— Забився.

— Чим же тобі зарадити? Може, й справді в пригоді станеш, коли такий цікавий.

— Дай мені трошки водички з туманом зеленим.

Білка найшла мисочку із жолудя й пострибала до озера. Набрала води із зеленим туманом і принесла Хлопчикові Горіхове Зерня.

— Як же дати тобі попити? —
спитала білочка.

— Я не питиму. Ти пошпуй
на мене — і мої рани загояться.

Пошпувала білка на Хлопчика,
і йому перестало боліти.

— Тепер прикоти мене до своєї хати, і я тво-
їх дітей глядітиму.

— А справишся?

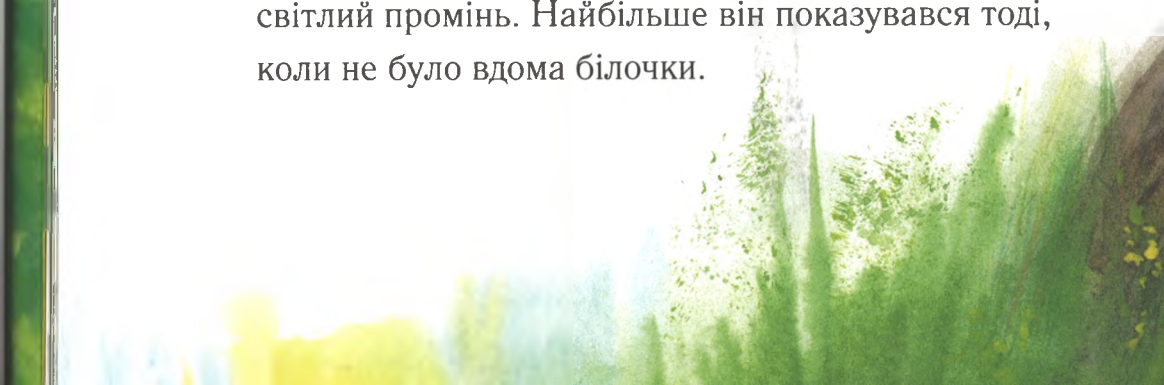
— За кілька днів сама побачиш.

Узялася білка горіха котити, а він важенький. Обома
лапками попихала, по землі котила, на гілку викочувала,
до хати прикотила. Через поріг пересадила, на пухову
постіль поклала.

— Відпочинь трохи, тоді й до діла. А мені ж ніколи —
робота жде.

— Широ дякую, білочко, що повірила. А за мною
не стане.

У зеленому тумані над озером став з'являтися
світлий промінь. Найбільше він показувався тоді,
коли не було вдома білочки.

— лопчик, хлопчик, —
застрибали білченята, коли мати вийшла.
— Так, Хлопчик. Хлопчик Горіхове Зерня.
— Зерня! Зерня! З горіха! — раділи білченята.
— Не з горіха, а Горіхове. Я — Горіхове Зерня.

Хлопчик я.

— А які в тебе очі блакитні!
— Атож, блакитні. Бо я на вершині горіха ріс, цілими
днями у небо дивився, блакиті з нього набирався.

— То ти під самісіньким небом ріс?

— Може, й не під самісіньким. Але просто неба. Між
нами ніхто не стояв. Я міг прямо із небом розмовляти,
про все-все його запитати. Воно так щиро й довірливо
дивилося в душу мою.

— Небо! Небо! А ми зможемо коли-небудь із небом
розмовляти?

— Хіба що як виростете. Із дупла не порозмовляєте.
Це треба, щоб нічого не було

між вами і небом. Коли зможете й зможете вибратися на вершечок верби,
тоді хіба...

— А коли ми виростем?

— Незабаром. Незабаром. Як будете слухатися мами... Й мене...

— А ти нас, може, доглядатимеш?

— Доглядатиму...

— Овва-а-а-а! Тоді ми швидко виростем!

— Ми швидко... — раділи білченята...

— І в нас будуть такі блакитні очі?

— Як будете з небом розмовляти.

— Овва-а-а!.. До неба!..

тепер погуляємо, — сказав Хлопчик Горіхове Зерня.

— А як?

— Я ось так сяду, а ви на моє коліно плигайте. Хто виплигне на коліно, тому дозволяю заспівати.

А їх було троє.

Ось одне скочило — недоскочило.

Друге скочило — перескочило.

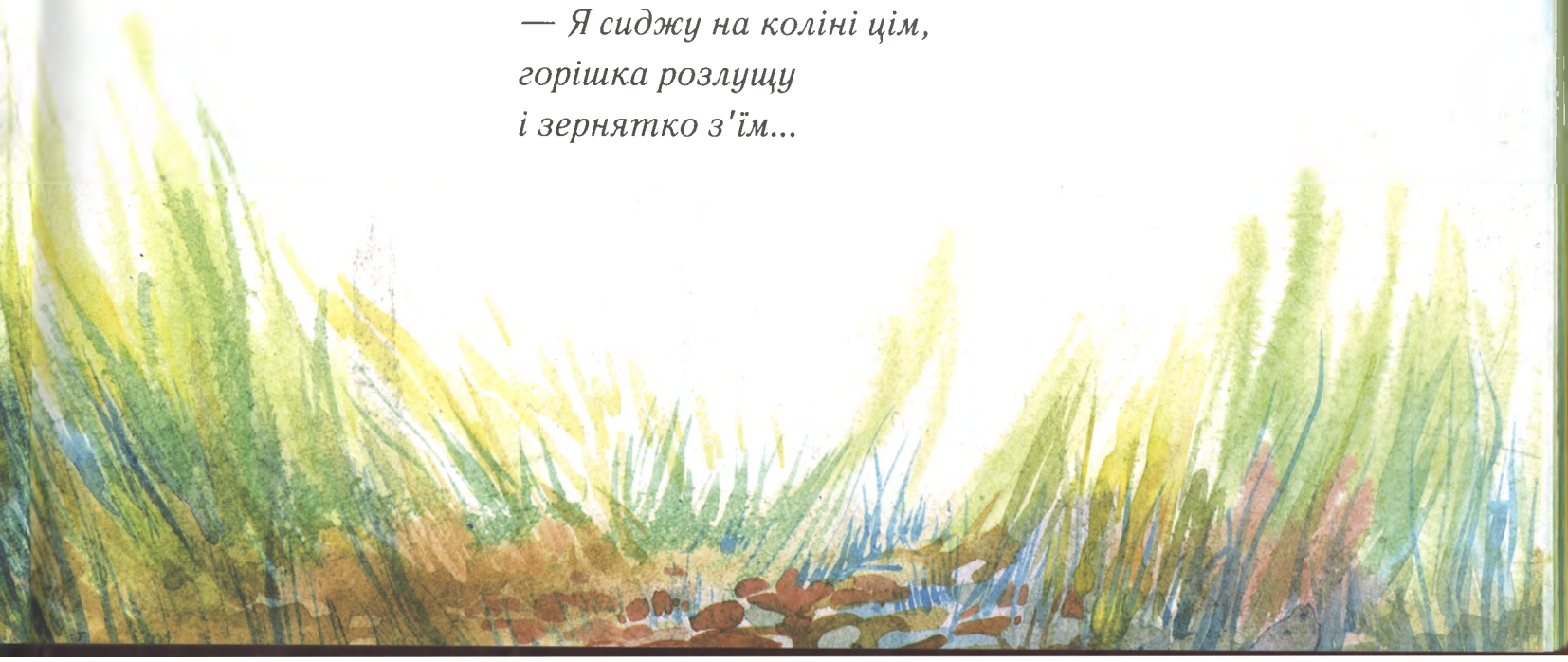
Третє скочило і... таки вискочило.

Сидить на коліні у Хлопчика й пишається:

— То мені можна заспівати?

— Співай.

*— Я сиджу на коліні цім,
горішка розлуцу
і зернятко з'їм...*

— А щось цікавіше можеш заспівати?

— А мені оце й найцікавіше.

— Як таке співатимеш, небо не схоче й розмовляти з тобою.

— А що ж мені заспівати?

— Щось красиве...

— А що таке красиве?

— Те, що гарне. Що подобається...

— А мені зернятко подобається, бо воно смачне.

— Не тобі, а твоєму оку... Як хочеш, щоб у тебе очі стали блакитні, треба щоб вони вбирали красу білого світу — красу квітів, і хвильок, і листячка, й неба... Щоб їм було приємно...

— А мені, тобто моїм очам, приємно дивитися на затишне наше дупло...

- У старій вербі.
- У старій добрій вербі.
- От-от, саме так...

Білчєня, що сиділо на коліні в Хлопчика Горіхове Зєрня, заспівало знов:

*Тєпло мєні й затишно,
Вовчик сюди не стриба.
І доглядає, й колише
Мєнє прастарєнька верба...*

— Оцє молодєць, — сказав Хлопчик. — Як про інших добрє думатимєш, то й тобі будє добрє. Хто щє хочє стрибнути на коліно?

4

любі мої білчєнята, як вам сьогодні гулялося?

- спитала Мама Білка, повернувшись із полювання.
- Гарно! — хором запищали білчєнята.
- Справді?
- Справді-і-і!
- Ніхто вас не ображав?
- Ніхто.

-
- А хто вас тішив?
— Хлопчик Горіхове Зерня.
— А що ви робили?
— Гралися, плигали, співали...
— Навіть співали?
— Аякже!.. Нехай і завтра він приходить.
— Хто?
— Та він же — Хлопчик Горіхове Зерня.
— Прийде, — сказала мама і заспокоїлась.

В

5

ін і справді прийшов.

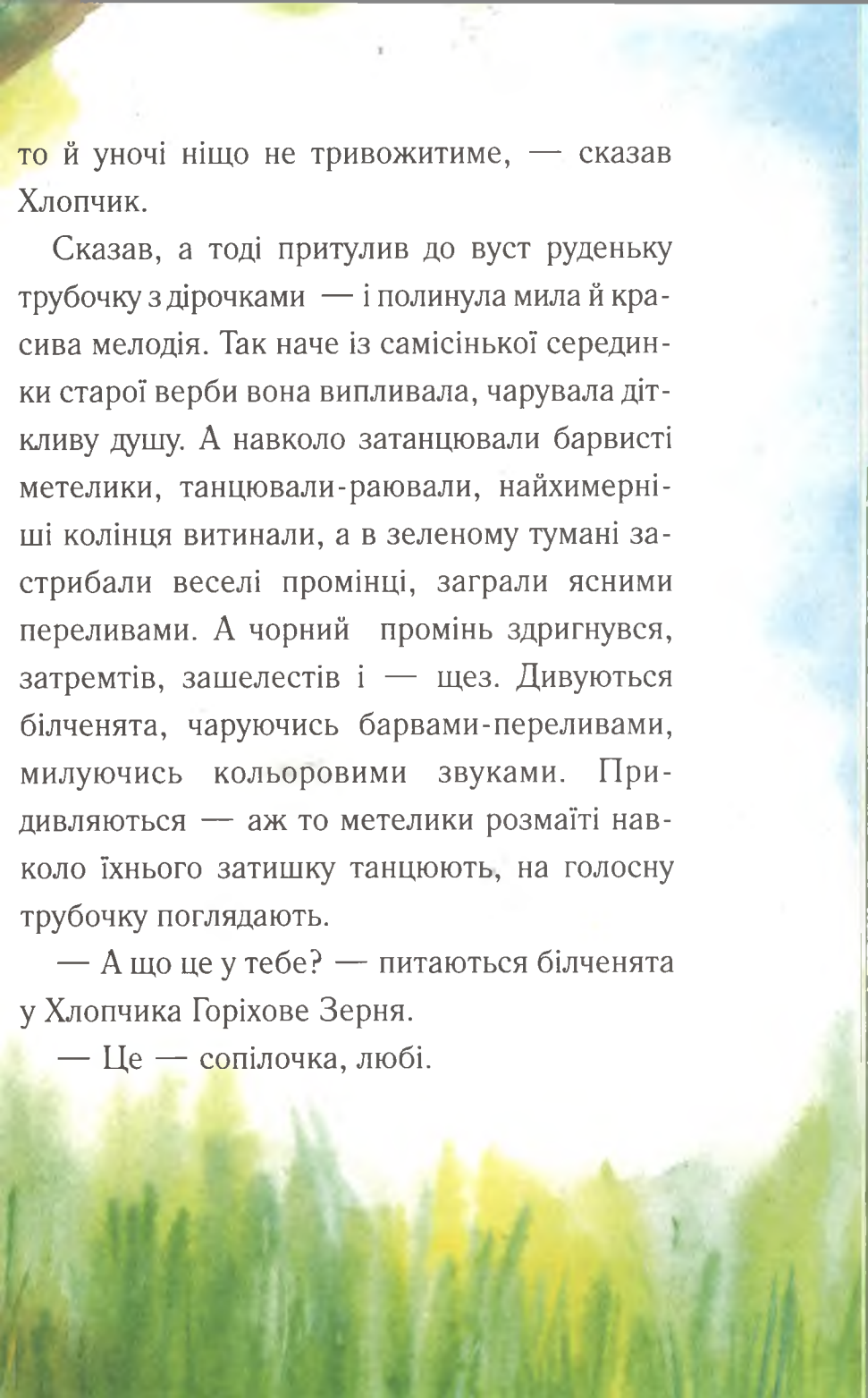
Спочатку з'явився світлий промінь у зеленому тумані.
Аж наполохались білченята.

— Чого ви полохаєтесь? — запитав Хлопчик. —
Я ж до вас світлим променем. Щоб у вас
був світлий настрій. На цілий день.

— І на ніч, — сказало найменше
білченя.

— Як буде світлий настрій удень,

то й уночі ніщо не тривожитиме, — сказав Хлопчик.

Сказав, а тоді притулив до вуст руденьку трубочку з дірочками — і полинула мила й красива мелодія. Так наче із самісінької серединки старої верби вона впливала, чарувала діткливу душу. А навколо затанцювали барвисті метелики, танцювали-раювали, найхімерніші колінця витинали, а в зеленому тумані застрибали веселі промінці, заграли ясними переливами. А чорний промінь здригнувся, затремтів, зашелестів і — щез. Дивуються білченята, чаруючись барвами-переливами, милуючись кольоровими звуками. Придивляються — аж то метелики розмаїті навколо їхнього затишку танцюють, на голосну трубочку поглядають.

— А що це у тебе? — питаються білченята у Хлопчика Горіхове Зерня.

— Це — сопілочка, любі.

— Вона вміє говорити?

— Уміє. Вона може таке розповісти, що й словами не розкажеш.

— Ой-йой, вона мені серце лоскоче, — залепетало найменше білченя.

— А мені гладить, — озвалося старшеньке білченятко.

— А мені замовляє, — сказало середульше.

Усі вони сиділи на краю дупла і спостерігали веселий танок неймовірних метеликів. І здавалося їм, що й метелики співають разом із сопілкою. Виграють і барвами, й звуками, і дивовижними порухами, й сяйливими промінцями. Аж ось у середині їхнього танку з'явилася рожева куля, ніхто б і не подумав, що то ореол. Той ореол яскрів, розсувався, і всередині його з'явилося личко гарненьке, добре, привітне, віченька в нього світилися якоюсь свіжою і непритлумленою щирістю.

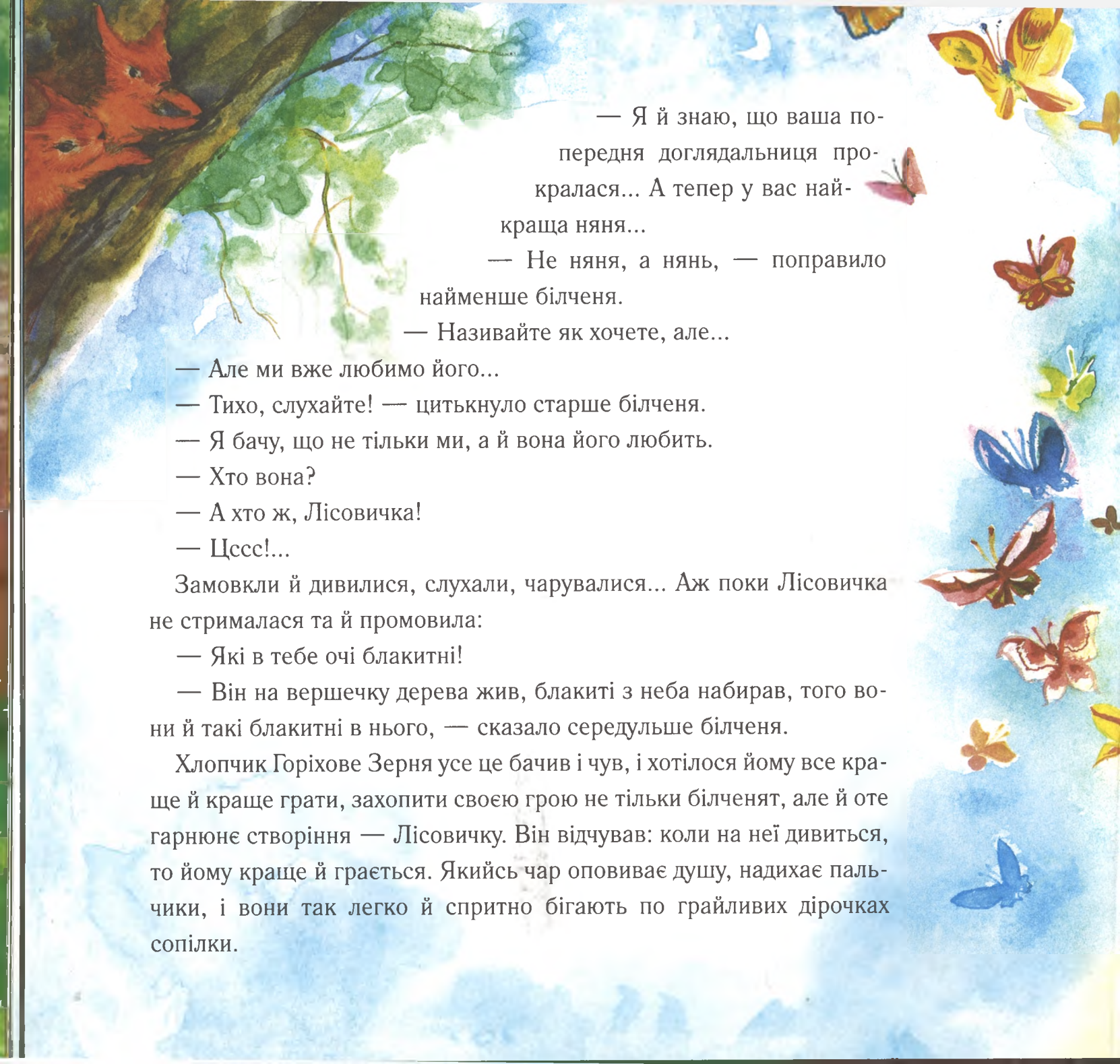
— Хто ти? — запитало старшеньке білченятко.

— Лісовичка.

— А що ти в лісі робиш?

— Я господиня лісу.

— І ти знаєш, що ми в тебе живемо?

The background of the page is a watercolor illustration. On the left, a tree trunk and green leaves are visible. In the top left corner, two red foxes are peeking out from behind a branch. The right side of the page is filled with numerous colorful butterflies in shades of yellow, orange, red, blue, and green, flying against a light blue sky. The text is arranged in a column on the left side of the page.

— Я й знаю, що ваша попередня доглядальниця прокралася... А тепер у вас найкраща няня...

— Не няня, а нянь, — поправило найменше білченя.

— Називайте як хочете, але...

— Але ми вже любимо його...

— Тихо, слухайте! — цитькнуло старше білченя.

— Я бачу, що не тільки ми, а й вона його любить.

— Хто вона?

— А хто ж, Лісовичка!

— Цссс!...

Замовкли й дивилися, слухали, чарувалися... Аж поки Лісовичка не стрималася та й промовила:

— Які в тебе очі блакитні!

— Він на вершечку дерева жив, блакиті з неба набирав, того вони й такі блакитні в нього, — сказало середульше білченя.

Хлопчик Горіхове Зерня усе це бачив і чув, і хотілося йому все краще й краще грати, захопити своєю грою не тільки білченят, але й оте гарнющє створіння — Лісовичку. Він відчував: коли на неї дивиться, то йому краще й грається. Якийсь чар оповиває душу, надихає пальчики, і вони так легко й спритно бігають по грайливих дірочках сопілки.

-А

ти можеш не метеликів, а пташок до танцю запросити? — запитало найменше білчєня.

— Спробую. Але ви маєте допомогти мені.

— Як?

— Якщо ви дуже й дуже захочете побачити хор срібних пташок, то й допоможете мені їх причарувати.

— Ось у нас уже є одна срібна пташечка, — сказало старше білчєня, показуючи на Лісовичку.

— Ну, цю пташку ми вже не відпустимо. Ми її зачаруємо, щоб вона із нами жила.

— Я вже зачарована, — сказала Лісовичка й попросила Хлопчика заграти для пташок.

І він заграв.

І, мов метелиця, закружляли в повітрі срібні пташки.

Вони вилискували, виблискували, шугали, сновигали, поринали вгору і вниз, підхоплювали незвичайну Хлопчикову мелодію — і лісом линула невимовна, нечувана досі музика. А пташки оповивали німбом і Лісовичку, й Хлопчика, і єднали їх у єдине світне покотьоло.

— А де ж Лісовичка житиме?

— У лісі, — сказала Лісовичка.

— То ти так собі в лісі й живеш... — сказало найменше білчєня. — А тепер же ти із нами житимеш?

— А ми для Лісовички зробимо оксамитову гойдалку. На ній вона й житимє.

— Оце чудово! — сказало середульшє білчєня. — Тоді вона й нас погойдає...

— Авжеж, погойдаю. А тепер слухаймо. Жодна Лісовичка не може без музики жити. А мені пощастило на чарівну музику.

— Слухаймо, бо й мені кращє з музикою жити, як із балачками...

Лісовичка сіла собі в куточку, а білчєнята повилазили їй на плечі, коліна та й принишкли. Усі заворожилися Хлопчиковою грою.

7

Хлопчика збудив перший ранковий сонячний промінь, який забіг у дупло, крутнувся сюди-туди та й залоскотав малому вії.

— Хто це? — замуркотав Хлопчик.

— Це я, ранковий сонячний промінь.

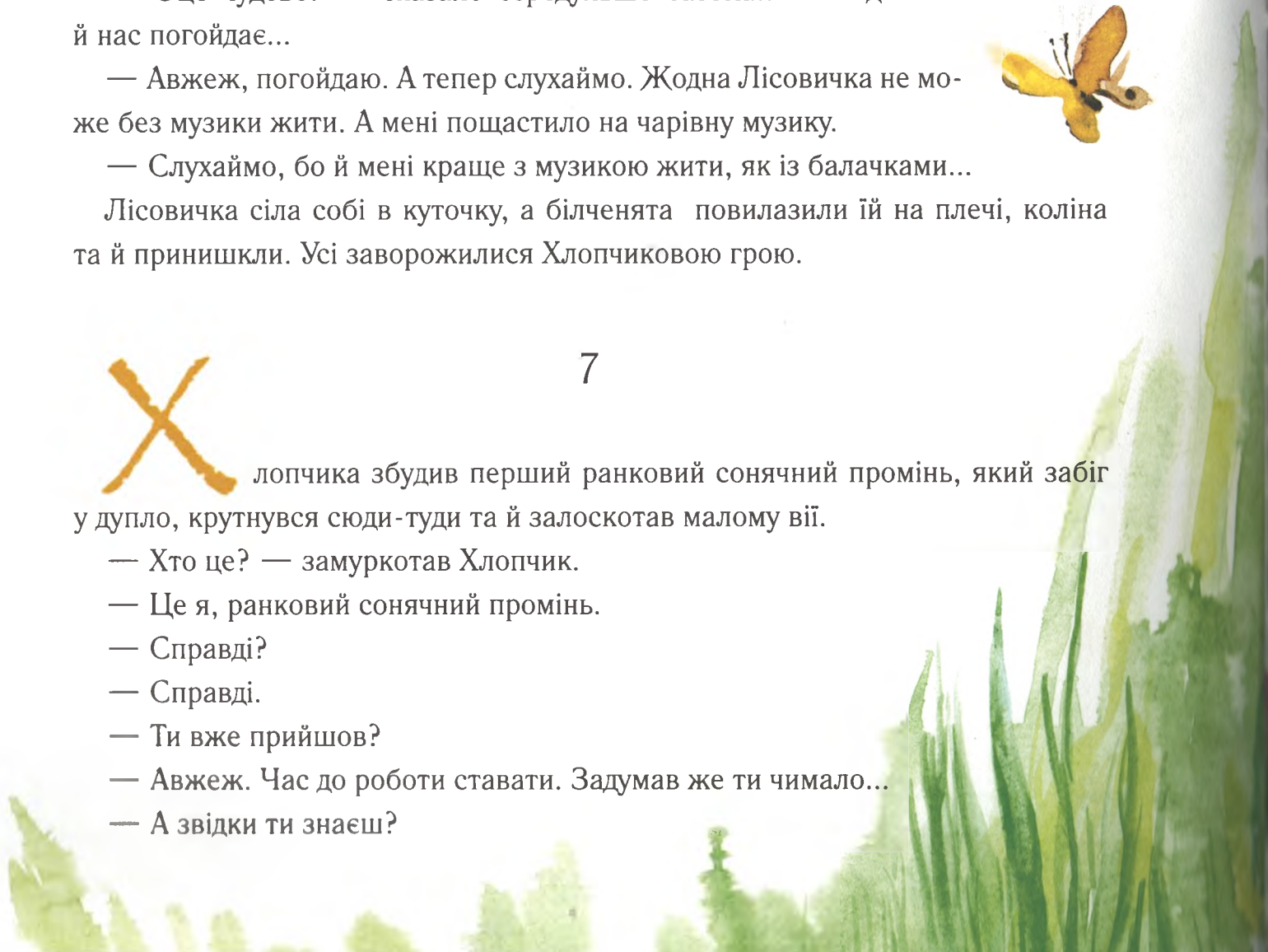
— Справді?

— Справді.

— Ти вже прийшов?

— Авжеж. Час до роботи ставати. Задумав же ти чимало...

— А звідки ти знаєш?

такі кмітливі стали. То й добре. Раз ми друзі, то все по-дружньому маємо робити.

Білченята крізь сон почули гомін та й собі прокинулися.

— Доброго ранку, Хлопчику!

— Доброго, доброго!.. Ви ж не тільки зі мною вітайтеся.

— А з ким іще? Мама побігла по кедрові горішки... а... а... А з ким ти щойно розмовляв?

— Із Ранковим променем.

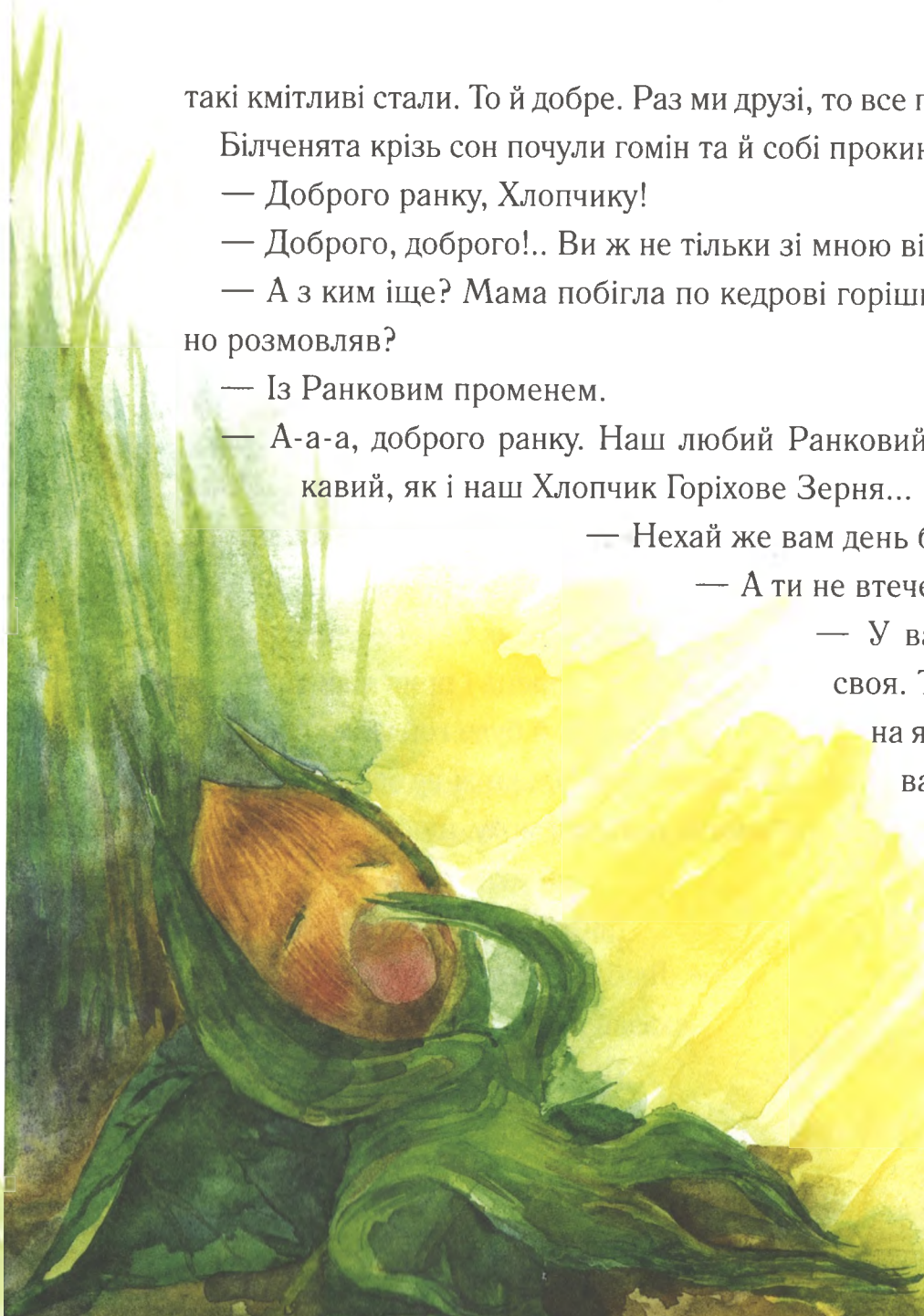
— А-а-а, доброго ранку. Наш любий Ранковий променю!... Ти такий ласкавий, як і наш Хлопчик Горіхове Зерня...

— Нехай же вам день буде щедрий і при-вітний!...

— А ти не втечеш од нас?

— У вас своя робота, у мене — своя. Та навіть коли я й за хмарку на якийсь час зайду, не переживайте, я завжди з вами. Я ж уболіваю за вас, — сказав перший Ранковий промінь і став за густий оксамитовий кущ ліщини.

— Я все одно вас бачу. Отож — кожен до своєї роботи.

Хлопчик помахав рукою своєму приятелеві, хоч, може, його вже й не бачив. Але він був певний, що той його бачить. Тож дотримувався золотого правила — завжди бути чемним. Потім обдивився товстелезний стовбур старої верби і дві могутні ралі, що відходили від стовбура якраз перед дуплом, ніби тримали його у своїх обіймах...

Отож перед дуплом із тих обіймищ було розлоге затишне подвір'я, де білчєнята й робили ранкову зарядку. Хлопчик стояв на тому подвір'ї і роздивлявся. І враз помітив оті в'юнкі батоги, що обплели обидві руки верби. Він спустився по них додолу, назбирав моху та й знову видерся на подвір'я перед дуплом.

Саме білчєнята повиходили на зарядку. Хлопчик Горіхове Зєрня їм і каже:

— А ходіть-но сюди. Сьогодні буде інша зарядка.

— А яка?

Він підібрав пучок батогів, приплів до однієї ралі та й дав їх білчєням:

— Тягніть їх, любі, та плетіть гойдалку для Лісовички.

— Отак?

— Так-так.

— Ой як гарно!..

— Тільки поміж батогами вплітайте оцей оксамитовий мох...

— Щоб гойдалка м'якша була?

— І оксамитова...

Білченята залюбки перебирали рудуваті сталки, вкладали поміж ними пучечки моху, мугикали собі, тішились...

— О! А тепер як?

— А тепер приплетемо до другої ралі... і...

— О, а де ж Лісовичка?

— Лісовичко-о-о!.. Лісовичко-о-о!..

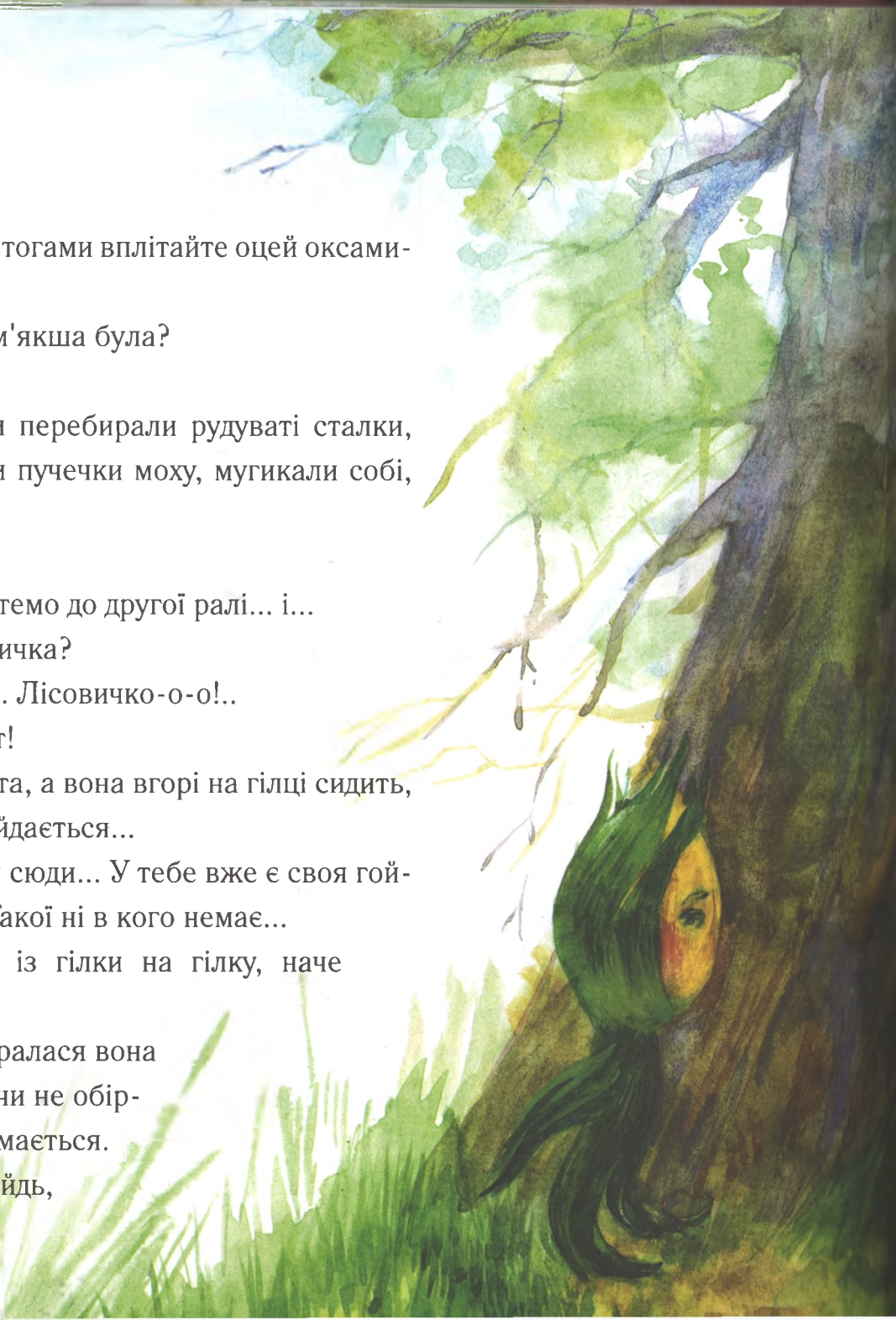
— Га-а?.. Я ось тут!

Дивляться білченята, а вона вгорі на гілці сидить, ніжки звісила та й гойдається...

— Лісовичко, ходи сюди... У тебе вже є своя гойдалка. Оксамитова. Такої ні в кого немає...

А вона плиг-плиг із гілки на гілку, наче білочка, та й уже тут.

Поволі-поволі вибралася вона на гойдалку, пробує, чи не обірветься. Ні, міцно тримається. Тоді вона — гойдь-гойдь, гойдь-гойдь...

— І мене погойдай, — проситься найменше білчєня...

— Ходи сюди, — сказала Лісовичка та й підхопила собі його на коліно.

— І мене, — попросилося й середульше білчєня...

— Бігай сюди!..

І те вже на колінах.

— І мене, — попросилося й найстарше білчєня.

І те вже тут.

Хлопчик стоїть на подвір'ї перед дуплом
та й гойдає їх усіх:

Гойда-гойда, гойда-гойда...

І так весело їм усім.

А сорока-лепетуха на сусідній осиці сиділа і все те бачила. І стали заavidки її розбирати... Он то як їм ведеться! Як у Бога за пазухою. А як вони гарно бавляться!.. Ти бачиш, яку собі няньку дістала Білка... І вміють же добувати! «Треба підказати Полісунові, нехай викраде цього Хлопчика за няньку для вовчενят... І мені щось перепаде...»

Та й полетіла вихилясом до Полісуна.

9

тож Лісовичка гойдається і білченят гойдає.
А Хлопчик Горіхове Зерня узав сопілку та й награє, та й награє...

А від тих звуків такі світлі промені в зеленому тумані ходять,
мовби танець який витинають...

Хлопчик поклав сопілочку та й розгойдує дужче оксамитову
гойдалку:

Ось так! Ось та-а-ак!..

Розгойдав на всі груди та й ще хотів пограти, почарувати звуками... Ой, а де ж сопілочка?! Немає...

— Де ж вона?

— Гава украла, — каже мале білченятко.

— Коли?

— Щойно. Підлетіла, дзьобом хвать і полетіла.

— Хотіла пограти?

— Та вона й у дзьобі не втримала. Сопілку впустила, а йшов ведмідь, лапою наступив і розтрощив її.

— Погано, — сказала Лісовичка. — Дуже погано.

— Не журися, Лісовичко, — сказав Хлопчик Горіхове Зерня. — Ми і без сопілки поки що обійдемося. Ми заспіваємо. А згодом розживемося і на сопілку. Ну, починаємо:

*Гойда, гойда, гойда.
Хай не лізе до нас Пойда,
Хай не поглядає скоса,
Бо зостанеться без носа.*

Хлопчиків спів підхопила вже Лісовичка, підхопили й білченята. Ой, яка пісня, яка гойданиця, які веселощі...

Коли це урвався Хлопчиків голос. Де ж це він? Де? Коли схаменулися, почули тільки, як даленів його лункий поклик:

— Не журіться, я повернуся!.. Я люблю вас!

Он то яка злодійка! Сойка вхопила Хлопчика та й понесла до Полісуна глядіти вередливих вовченят... Побачила, зануда, що в білченят уже так гарно налагодилося, і думає собі до них на готовеньке пристати, щоб подумали, нібито вона таке диво у цьому домі створила. А Гава? Гава — то вертихвістка. Що Сойка їй загадає, те вона й зробить...

10

Сумно стало в Білчиному домі. Лісовичка й гойдатися перестала. І білченята не хочуть гойдатися. І зелений туман засмутнів. Якись чорні промені засновигали у тому зеленому тумані...

— То що, запросити Сойку, нехай вертається вас глядіти? — питається Мама Білка.

— Ніякої Сойки мені не треба, — сказало найменше білчєня.

— Вона злодійка!.. — сказало середульше білчєня.

— Ні! Вона ніяка не злодійка! — озвалася сорока з сусіднього дерева.

— І не кажи, білобока, вона злодійка!.. Якщо не вона, то ти! От що!..

— Кого ж тоді просити?

— Як не буде Хлопчика Горіхове Зєрня, то нікого нам і не треба... — сказало найстарше білчєня. Воно ще хотіло похвалитися, що в них є Лісовичка, але та придавила бровою: мовляв, цить.

— А чого? — шепнуло старше білчєня.

— Бо я ж для дорослих невидима. Це тільки ви мене бачите, — так само пошепки пояснила Лісовичка.

— А що ж нам робити?

— Як що! Шукати Хлопчика. Він же вас любить.

— А тебе?

— Мабуть, і мене.

— А де його шукати?

— В лісі...

— Кажеш, у лісі?

— Так-так... У лісі. Гаразд, білчєнята, я йду шукати Горіхове Зєрня.

— А ми?

— Ви будьте дома й стережіться темних променів. Як треба буде, я вас покличу.

Лісовичка спустилася батогами березки додола й рушила в дорогу. Якби вона була хоч трохи більшенька, то й швидше б ішла... А то ж — як огірочок... Іде та й іде по м'якому листю, трапиться гілка — перелізе та й далі іде. Пеньки обминає, кущі обминає, в мурашок та коників дороги питає і далі йде... Аж ось струмочок... Як перебратися? Стала та й стоїть, поглядає, чи ніхто не підоспіє їй на поміч. Аж під берегом видра лапки мие.

— Чого зажурилася, Лісовичко?

— Сойка вкрала Хлопчика Горіхове Зерня, а я йду шукати.
Та ось через струмок ніяк не перейду.

— Я постараюся зарадити твоїй біді, Лісовичко. Сідай на мене, я перенесу.

Сіла Лісовичка на видру, і та й перенесла її через струмочок.
Лісовичка подякувала й пішла собі далі.

Іде та й іде... Аж дві дороги перед нею прослалося. Куди їй іти?
Хтось заворушився в гіллі.

— Гей, хто там добрий угорі? Підкажіть, куди мені йти...

— Он туди йди, дитино, — якийсь голос озвався й показав... та не на добру дорогу, а на лиху. Лісовичка ж не знала, що то Сорока в гіллі причаїлася, аби не на ту дорогу її справити. Лісовичка й пішла собі. Іде та й іде і приходить до стрімкої ущелини.

Сойка принесла Хлопчика до Полісун. Полісун і привів його до Вовчого Барлогу. У тому барлозі товклися, ворочалися малі вовченята. Хлопчик і не роздивився зопаду, скільки їх там. Вовчиця поставила Хлопчика на пеньку, привела до нього вовченят (і цих було троє). І сказала:

— Ось тобі таке завдання: щоб через місяць оці безневинні створіння були найхижіші, найлютіші і найжорстокіші...

— Нічого цього у мене не вийде.

— Чого це?

— Бо я сам не вмію і не хочу бути хижим, лютим і жорстоким.

— Коли цього в тебе не вийде, то я тебе загризу, мов зайця. Тоді й узнаєш, як бути хижим, лютим і жорстоким...

— І те не допоможе, — сказав Хлопчик Горіхове Зерня. — Чого в мене немає, того я не зможу іншим передати.

— Ти мені дивись, бо я тебе навчу... — пригрозила Вовчиця.

Ну, що йому робити, бідному тому Хлопчикові? Якось треба виграти час, а тоді вигадати мить та й накивати п'ятами.

Вовчиця їх залишила дома, а сама пішла добувати м'ясо на обід...

Став Хлопчик із тими вовченятами щось говорити, а вони всі балачки зводять лише до м'яса...

— Ну, гаразд, уявіть собі, що це м'ясо, — сказав Хлопчик, показуючи на пеньок.

Не встиг він це сказати, як вони накинулися на той пеньок і ну його кусати, гризти, тусати... Одне на одного кидаються, борюкаються, дряпаються, кусаються, ладні одне одному горлянку перегризти...

— Заспокойтеся, — каже Хлопчик.

То вони й на нього загарчали. Ще слово — і роздеруть.

— А хай ви стямитеся! — стоїть собі збоку та й дивиться на тих малих звірят. — Таке мале, а вже хиже...

Лісовичка прийшла до стрімкої ущелини та й не знає, що їй робити. Отут уже видронька не допоможе. Бо її тут і немає. Спуститися донизу теж ніяк — он яке урвище. Тут хіба що перелетіти можна було б...

Але ж — чого мені, Боже, ти крилець не дав? Мало не заспівала Лісовичка. А потім згадала вона Лісодухові слова: «Повір, що в тебе є крила, — і ти полетиш». А як це повірити в те, чого немає?

А може, є, та я не знаю. Може, вони тільки в польоті можуть відкритися... Он я Хлопчика зараз не бачу, але ж вірю, що він десь є і що я неодмінно його знайду, хоча б де він був. Я мушу його знайти, бо вже не мислю, як можна

без нього жити. Я повинна його врятувати і повернути до милого Білчиного сімейства... До нашої оксамитової гойдалки... Отже, мушу неодмінно перебратися через цю прірву страшну... А вихід — один...

Лісовичка й не знала, що Хлопчик уже доглядав хижих вовченят, а сам намогливо мріяв повернутися до оксамитової гойдалки, до любої Лісовички... Але ж як? Хоч би сопілка його була при ньому, він заграв би й докликався до Лісовички, до білченят. А тут нічим її й зробити, оту сопілоньку.

— Якби ж я був дятликом, то й попротинав би в очертяній трубочці дірочки та й задзвенів би, залунав би щирою пісенькою до рідних істот...

Коли це дятлик сів над ним та й питає:

— Ти мене згадав, Хлопчику. Чим я можу тобі в пригоді стати?

— Ой, дякую, Дятлику, що до мене озвався. Мені потрібна сопілочка...

— На скільки дірочок?

— Зверху вісім, зісподу — дві...

— Ага... знаю, знаю...

— Або хоч на шість...

— Добре, буде тобі така, як ти хочеш. Тільки ж бережи себе. Вовчиця ота дуже підступна...

Та й полетів.

А Хлопчикові з тими вовченнями і моторошно, й страшно... А ще ось Вовчиця із жертвою прийде... І накинуться всі вони на ту жертву, і прямо у нього на очах її шматуватимуть. Чи витримає його серце?.. Краще б того й не бачити!

Аж ось над ним на сучку знову дятлик сів.

— Стук-стук! — постукав він. —
Лови!

Та й кинув сопілочку — прямо в руки Хлопчикові Горіхове Зерня. Хлопчик схопив її і заграв.

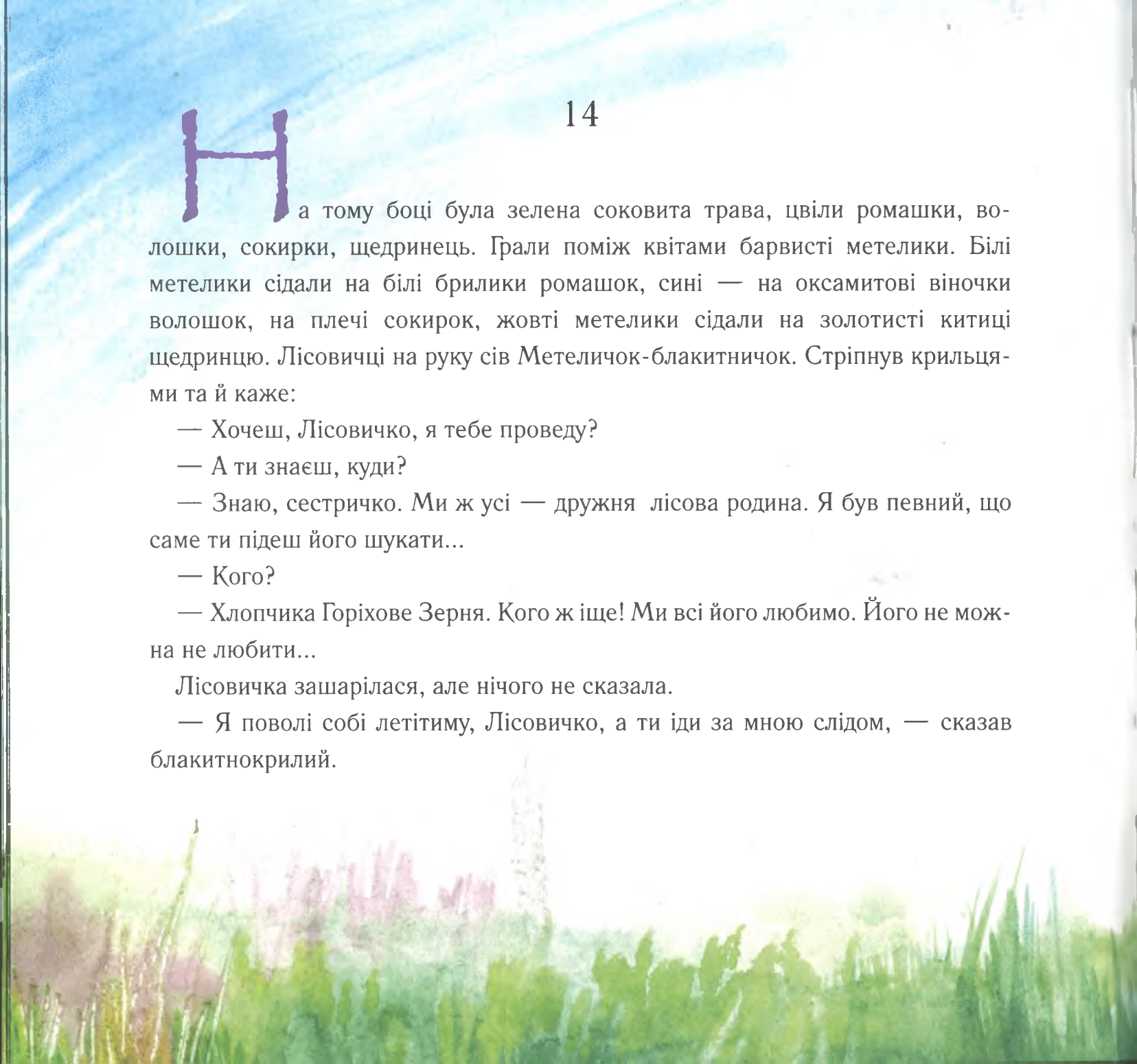
... А Лісовичка стоїть над урвищем, аж чує — сопілочка грає. Он то диво яке! Це Хлопчиків голос. Це він подає їй знак. Отже, вона на правдивій дорозі. Тепер у мене один вихід: повір, що в тебе є крила, — і ти полетиш.

Лісовичка стала на самісінький край урвища, спершу трохи завагалася, але тоді осміліла, бо чула сопілчину мову, плигнула — й відчула, як у неї за спиною пружко розпростерлися крила й затримали її у повітрі. Вона перехопила дух і линула, линула, на якусь мить зависла над прірвою, тоді махнула своїми крилами та й попливла на той бік ущелини.

На тому боці була зелена соковита трава, цвіли ромашки, волошки, сокирки, щедринець. Грали поміж квітами барвисті метелики. Білі метелики сідали на білі брилики ромашок, сині — на оксамитові віночки волошок, на плечі сокирок, жовті метелики сідали на золотисті китиці щедринцю. Лісовичці на руку сів Метеличок-блакитничок. Стріпнув крильцями та й каже:

— Хочеш, Лісовичко, я тебе проведу?

— А ти знаєш, куди?

— Знаю, сестричко. Ми ж усі — дружня лісова родина. Я був певний, що саме ти підеш його шукати...

— Кого?

— Хлопчика Горіхове Зерня. Кого ж іще! Ми всі його любимо. Його не можна не любити...

Лісовичка зашарілася, але нічого не сказала.

— Я поволі собі летітиму, Лісовичко, а ти іди за мною слідом, — сказав блакитнокрилий.

Замайорів Метеличок-блакитничок, затріпотів своїми мерехтливими крильцями та й летить. То вгору здіймається, то спускається вниз, щоб уповільнити лет, аби Лісовичка не відстала.

— Ось ще трохи пройдемо — та й почуємо Хлопчикову сопілочку. Ти не поспішай. Я спершу розвідаю, а тоді й скажу, що будемо робити.

Летить ото Метеличок-блакитничок, тільки крильцями шелестить, а Лісовичка слідом, слідом... Аж чує — лунає Хлопчикова сопілочка. Так мило вона лунає, аж душу їй крає. Не витримала Лісовичка й підхопила ту лунку зворушливу мелодію.

Лісовичка іде й співає, а трави розхиляються, щоб їй легше було іти, дерева їй простягають віти, щоб по них через канави та рівчаки переходила, а попереду Метеличок-блакитничок летить, їй дорогу показує.

Я

к тільки Вовчиця почула сопілку, збагнула, що тепер уже вона Хлопчикові нічого не вдіє. Не присилує його виховувати її вовченят такими, як вона того хоче. Тут аби тільки їх врятувати. Так вони заслухалися тою сопілкою і не хочуть м'яса їсти, що вона притягла з полювання. Мати їм тиче під ніс ще теплу свіжину, а вони пороззявляли роти й слухають мову тієї дудочки. Розсер-

дилася Вовчиця й хотіла того Хлопчика дряпонути чи задавити, аж вовченята схопили її за хвоста і за лапи й не пустили кинути на Хлопчика. А тим часом і спів Лісовички почувся. Вовченята й затанцювали. Та перелякана мати зайняла своїх сіроманчиків і погнала кудись у гущавину. Вовченята ще озиралися, махали здивованому Хлопчикові, а Вовчиця на них сварилася й гнала-гнала куди очі бачать.

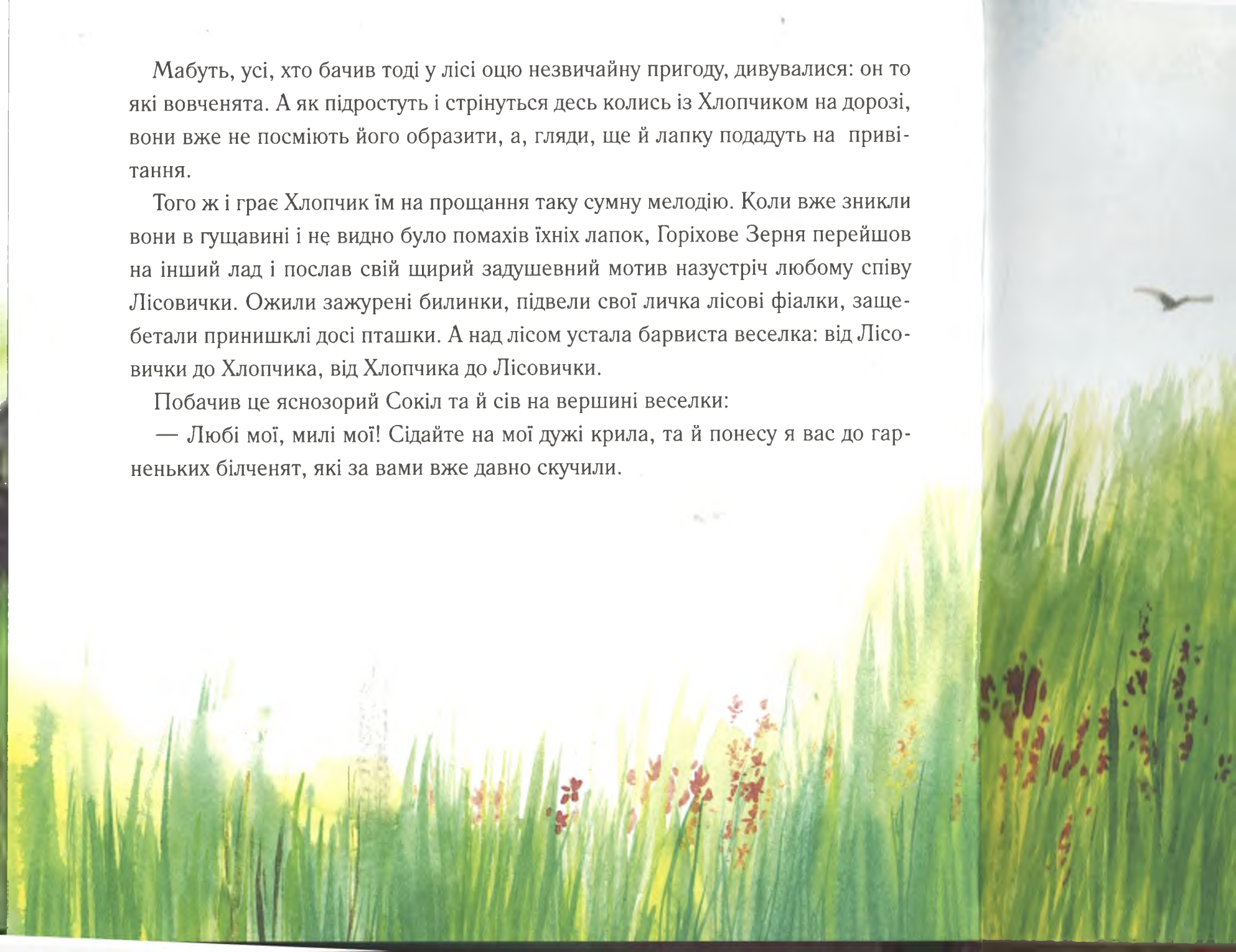

Мабуть, усі, хто бачив тоді у лісі оцю незвичайну пригоду, дивувалися: он то які вовченята. А як підростуть і стрінуться десь колись із Хлопчиком на дорозі, вони вже не посміють його образити, а, гляди, ще й лапку подадуть на привітання.

Того ж і грає Хлопчик їм на прощання таку сумну мелодію. Коли вже зникли вони в гущавині і не видно було помахів їхніх лапок, Горіхове Зерня перейшов на інший лад і послав свій щирий задушевний мотив назустрічлюбому співу Лісовички. Ожили зажурені билинки, підвели свої личка лісові фіалки, защебетали принишклі досі пташки. А над лісом устала барвиста веселка: від Лісовички до Хлопчика, від Хлопчика до Лісовички.

Побачив це яснозорий Сокіл та й сів на вершині веселки:

— Любі мої, милі мої! Сідайте на мої дужі крила, та й понесу я вас до гарненьких білченят, які за вами вже давно скучили.

Лісовичка з одного боку
вийшла на вершину веселки,
Хлопчик Горіхове Зерня з другого
боку вийшов на вершину веселки.
Посідали вони Соколикові на крила та й
полинули до Зеленого озера. Засвітився зелений
туман над озером, заграли світлі промені до самого неба... Затанцювали біл-
ченята.

Хто бачив, як грають світлі промені над Зеленим озером, то збирався в до-
рогу — неодмінно там має бути свято. Так вони подумали і не помилилися.

З

16

атанцювали білченята на широкому подвір'ї перед Білчиним дуп-
лом. Бо прилетів Соколик і приніс на своїх дужих крилах Лісовичку й Хлопчика
Горіхове Зерня.

Лісовичку всі гуртом посадили в Оксамитову Гойдалку і заходилися її гойдати.

*Гойда, гойда, гойда.
Хай не лізе до нас Пойда,
Хай не поглядає скоса,
Бо зостанеться без носа.*

Хлопчик Горіхове Зерня грає на дятликову сопілку. А з кожної дірочки вилітають барвисті метелики й шурхотять аж подзвонюють своїми веселими крильцями. Ось і Дятлик на сухому сучкові сів — постукує, мов у бубон.

Ось так! Ось та-а-ак!..

А Метеличок-блакитничок на плече Лісовичці сів та й каже:

— Якщо ближче до неба підлітатимеш, то й у тебе очі стануть блакитні, як у мене і... в Хлопчика Горіхове Зерня.

Хлопчик грає на дятликову сопілочку, Лісовичка співає, Дятел вибиває, а білченята собі танцюють, як уже хочуть. Музика, спів, яса, перегра світлих променів. І жодного темного. Сорока була поткнулася, та так перелякалася того гомону, що тільки махнула своїм помелом. Ото й усе, що темним було мелькнуло. А Соколик сидить на вершині верби та й каже:

— Коли тут із вами так гарно та затишно, то і я до вашого дому пристаю.

— Приймаємо? — спитала Мама Білка своїх білченят.

— Приймаємо!

— Слава! — закричали усі, хто тільки був на цьому велемовному святі.

— Слава! Слава!

— Дякую за довір'я, — сказав Соколик. — Разом із вами я житиму і ваш світлий дім од злого ока боронитиму.

І заграв тоді Хлопчик Горіхове Зерня величальну Соколикові, а всі заспівали йому «Многії літа»...

— Стривайте! Стривайте! — сказав Соколик. — Та не мені ж величальну співайте, а нашому незвичайному Хлопчикові Горіхове Зерня. Шана Хлопчикові!

— Шана! Шана! Шана!

А Лісовичка звернулася до Хлопчика й попросила у нього Дятликову сопілочку. А як узяла, то й дмухнула в неї — і полилися дзвінкі чарівні звуки. І всі здивувалися: як, вона вміє на сопілочку грати?

І Хлопчик Горіхове Зерня здивувався:

— Ти вмієш?

— Умію.

— Я й не знав...

— Хіба б я так добре співала, якби не вміла на сопілочку грати!

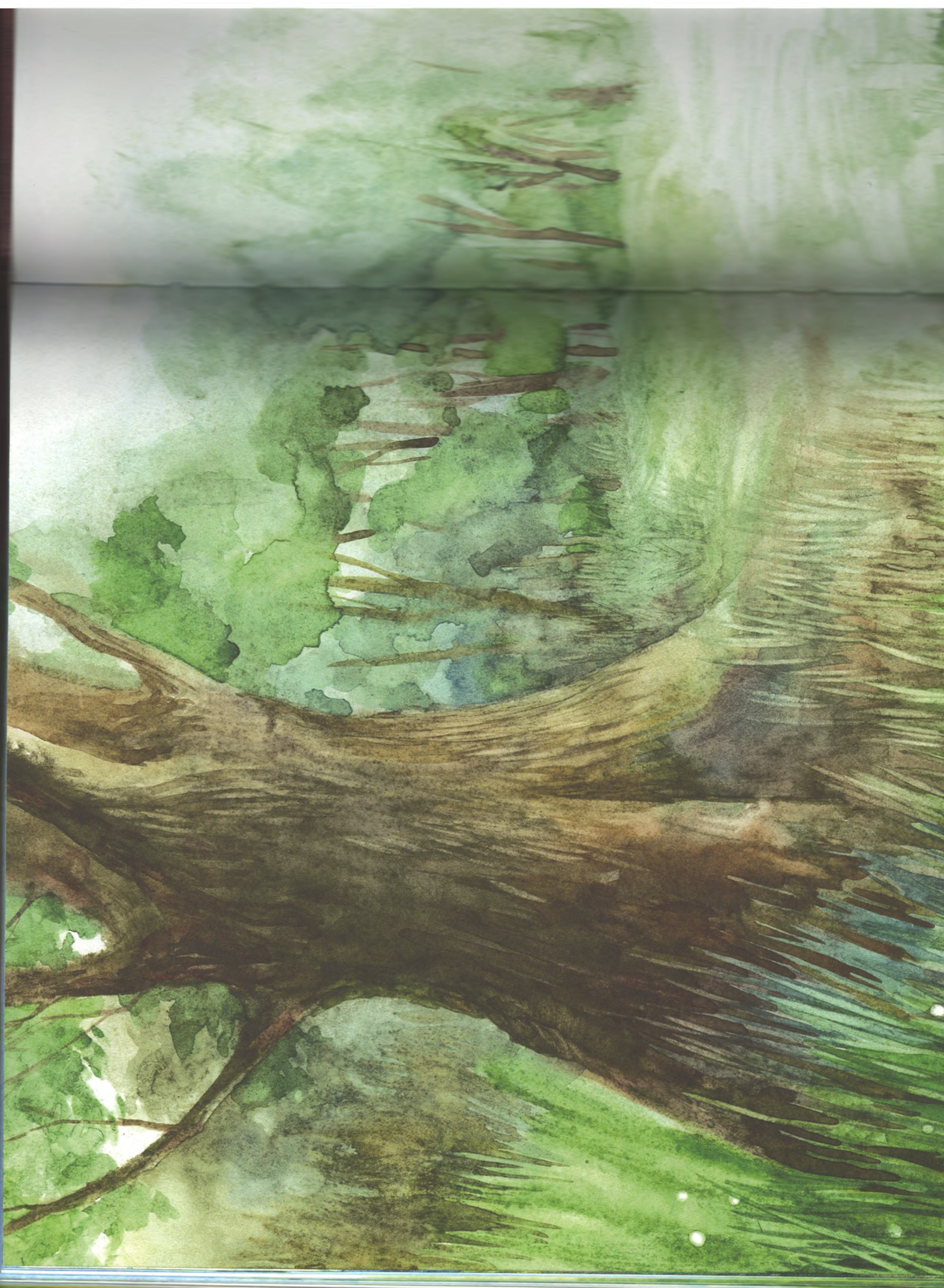
— Шана Лісовичці! Лісовичці шана!

А Лісовичка передала Дятликову сопілку Хлопчикові, а сама заспівала:

Гойда, гойда, гойда,
Хай не лізе до нас Пойда,
Хай не поглядає скося,
Бо зостанеться без носа.

І загомоніли всі:

— Шана Лісовичці!

— Шана Хлопчикові Горіхове Зерня!

— Шана Соколикові!

— Шана Мамі Білочці!

Коли на мить усі припинили, Лісовичка сказала:

— Велика шана моєму батькові Лісодухові,
що навчив мене вірити у свої крила.

— Шана! Шана! Шана!

— А ще, — сказала Лісовичка, — шана Метеликові-блакитничкові, який показав мені в хащах дорогу до заневоленого Хлопчика.

І йому закричали «Шана!» А тоді посадили Хлопчика Горіхове Зерня поруч із Лісовичкою на Оксамитову гойдалку і стали всі дружно гойдати та підспівувати. А білченята — пританцьовувати. А тоді прилетів до їхнього веселого гурту Метеличок-блакитничок і поставив на цій історії велику яскраву крапку.

Ось так!

Літературно-художнє видання

Дмитро Чередниченко
Хлопчик Горіхове Зерня і Лісовичка
Повість-казка

Редактор Галина Кирпа
Художній редактор Вадим Артеменко
Художник Анастасія П'ятак
Верстка, макетування
Євгенія Майстер

ПВП «Задруга»
Реєстраційне свідоцтво №1787 від 18.05.04р.
01030, Київ, вул. Чапаєва, 4г
(044) 465-40-87; (044) 465-40-86
8-050-312-37-04
e-mail: zadruga@i.com.ua

Формат 70х90 1/12. Друк офсетний.
Гарнітура Літературна. Папір офсетний.
Ум. др. арк. 4,85. Обл.-вид.арк. 5,13.
Наклад 3 000. Зам. № 7-333

ВАТ «Поліграфкнига».
03057, Київ, вул. Довженка, 3.

Чередниченко, Дмитро.
Ч-46 Хлопчик Горіхове Зерня і Лісовичка:
Повість-казка / Худож. А.П'ятак. — К.:
ПВП «Задруга», 2007. — 56с.: іл.
ISBN 978-966-406-026-1.
ББК 84.4УКР6

...Коли, було, пролетить якась пташка, то через
туман промайне темний промінчик.
Як над самісінькою водою, то не страшно, низом
добрі пташки літають.

А горою никає шуліка, чигає на здобич.
Тоді на туман упаде широкий темний промінь
і тихо шугне од берега до берега.

Його найбільше боялися білчєнята, що жили
в просторому дуплі найбільшої верби.
Їхня мати цілий день їжу добуває, а їм — сиди
камінчиком, ані вийти, ані виглянути.

Одне було виглянуло...

